Uitgave van de Vereniging
"Molenvrienden Land van Cuyk"

DE MOLENVRIEND

No. 2

herdruk maart 2004

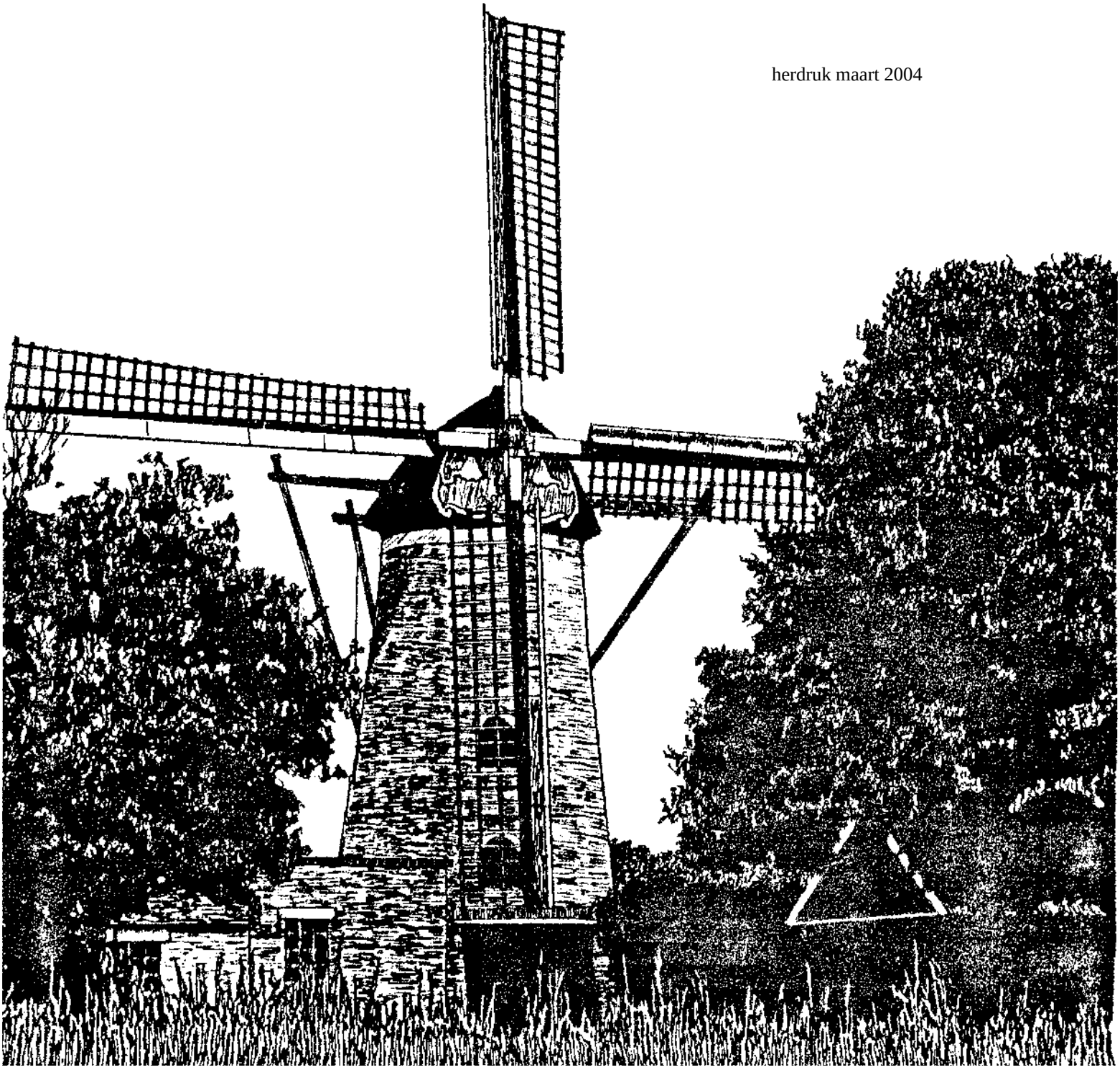

Molenvrienden

land van Cuyk

DE MOLENVRIEND

ORGAAN VAN "VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUYK"
REDACTIEADRES: JOHAN REIJNDERS KRUISHOUT 50 5431CS CUYK
TEL: 08850-15072

SECRETARIAAT: BEN VERHEIJEN MOLENEIND 4 5431HW CUYK
TEL: 08850-13298

VOORZITTER: JOHAN REIJNDERS KRUISHOUT 50 5431CS CUYK
TEL: 08850-15072

VICE-VOORZ.: ROBBERT VERKERK ISABELLALAAN 30 CUYK
TEL: 08850-13647

PENNINGMEESTER EN LEDENADMINISTRATIE:
EDDY DERKS PATRIJSSTR. 5 5431XV MILL
TEL: 08859-3881
GIRO: 1085723 RABOBANK CUIJK
REK.NR. 110556194

BIOTOOPWACHT LAND VAN CUYK:
EDDY DERKS PATRIJSSTR. 5 5431XV MILL
TEL: 08859-3881

TEKENING OP DE OMSLAG:

De Heimolen te St. Hubert, gebouwd in 1878.
Ronde stenen bergkorenmolen, wiekenkruis 24.75 m.
Deze bijzonder mooi gelegen molen wacht op een hoognodige restauratie.

Mededelingen van het Bestuur

Om onze vereniging nogmaals in de aandacht te brengen, zonden wij onderstaande presentatie aan alle Gemeentebesturen en moleneigenaren in het Land van Cuijk en de bekende landelijke organisaties.
Het doel van deze aktie is, voor zover aangeschrevenen nog niet tot onze vereniging zijn toegetreden, nog meer Gemeenten en moleneigenaren uit te nodigen om lid te worden van onze vereniging.
Van de aktiviteiten, welke wij het afgelopen jaar konden ontplooien, kunt U kennisnemen in de nu volgende presentatie.

De vereniging Molenvrienden Land van Cuijk bestaat nu ruim één jaar. Voor het tot stand komen van de vereniging moeten we teruggaan naar het jaar 1977. In dat jaar begon Vrijwillig Molenaar Nick Wortman met opleiden van vrijwillige molenaars op de korenmolen Jan van Cuijk. Hij werd hierbij bijgestaan door de vakmolenaar van deze molen wijlen de heer Sjef Kessels. Dit alles gebeurde op initiatief van de Gemeente Cuijk en St. Agatha, die het werken met deze molen voor de toekomst veilig wilde stellen. In 1980 slaagde de eerste vrijwilliger en in de loop van de jaren, die daarop volgden mochten nog eens zes mensen het diploma in ontvangst nemen. Momenteel zijn er nog vier mensen in opleiding.
Buiten het laten draaien van de molens meefde er bij sommige van deze nieuwe mulders de wens om meer voor deze prachtige historische werktuigen te kunnen doen. Als individu waren zij niet altijd in staat om de belangen van de molens zo goed mogelijk te behartigen. Daarom werd besloten om per zes weken met alle vrijwilligers samen te komen. Op deze bijeenkomsten werd de toestand van de molens besproken, artikelen voor de regionale pers voorbereid etc. Al gauw kwam de wens van een vereniging ter sprake en zo werd na twee jaar voorbereiding op 13 april 1984 de oprichtingsvergadering belegd.
Voor het bestuur brak dadelijk een drukke tijd aan. Er werden buttons en een briefhoofd gemaakt, brieven geschreven aan bedrijven en gemeenten voor ondersteuning en bij verschillende manifestaties was de vereniging met een stand present.
Bij dit alles werd de pers natuurlijk niet vergeten.
Maar ook voor de molens dienden zich problemen aan. De Jan van Cuijk moest gerestaureerd worden en de molenrompen te Beers en Langenboom werden met sloop bedreigd. De sloop van de rompen is momenteel van de baan en de restauratie van de Jan van Cuijk isin volle gang.
Ook de direkte omgeving van de molens, de zogeheten molenbiotoop, wordt door ons in de gaten gehouden. Zo werd er voor de molen in Venray een biotoop-tekening gemaakt aan de hand waarvan aangrennzende bomen werden ingekort, ingeval zij een te grote windbelemmering vormden. Ook de andere mlens komen op deze manier aan de beurt.
In november 1984 volgde de presentatie-avond te Cuijk. Hiervoor was een gastspreker uitgenodigd en werden een film en een diaserie over de molens in onze streek vertoond. Na deze avond ging het bestuur naar de notaris om de vereniging officieel in te laten schrijven. In mei 1985 kwam het eerste nummer van ons verenigingsblad "De Molenvriend" uit. In het afgelopen jaar werden komtakten gelegd met moleneigenaars, gemeenten en verschillende moleninstanties.
In het Land van Cuijk is in de toekomst echter nog veel werk te verrichten, voordat we zover zijn, dat de tien windmolens en de enkele waterradmolen in onze streek wekelijks malen of alleen maar draaien.

STEUNT ONZE VERENIGING. *WORDT LID.*

Het lidmaatsschapsbedrag is minimaal f20.- per jaar, donateurs betalen minimaal f5.- per jaar.

CONTRIBUTIE 1985

Voorzover nog niet voldaan, verzoeken wij U het nog verschuldigde lidmaatschaps/donatie bedrag over 1985 zo spoedig mogelijk aan onze penningmeester over te maken. Zie voor giro/banknummer pagina 1.

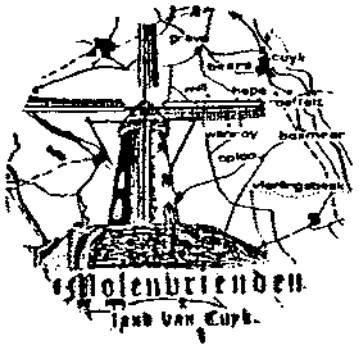

Molens in de Regio

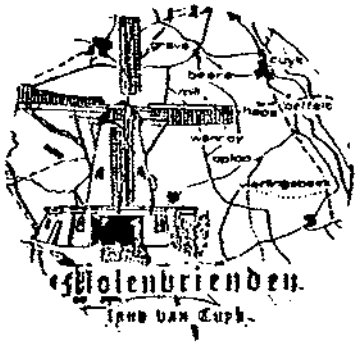

JAN VAN CUIJK TE CUIJK.

In de week van 17 juni is molenmaker Beijk begonnen met de eerste fase van de restauratie. In de daarop volgende weken werd een nieuwe korte spruit met achterkeuvèlen in de kap aan gebracht. Aan het rechter voeghout werd een nieuw stuk van ongeveer 1,5 meter aangescherfd. Verder werd in de kap een gedeelte van de kruivloer onder de burgemeester vervangen. Een groot gedeelte van de steenzolder werd van nieuwe vloerdelen voorzien. De korte schoren werden losgenomen en door de vrijwilligmolenaars van rothout ontdaan, geschuurd en daarna van twee lagen beits voorzien. Verder werden verschillende luiken en deuren door de molenaars onder handen genomen.
De tweede fase van de restauratie begon op 24 oktober toen de nieuwe roede werd aangebracht. Op het hele gevlucht is nu het nieuwe hekwerk aangebracht Het zal nog enkele weken duren voordat de van Busselvoorzomen aangebracht zijn. Momenteel is de molenmaker bezig met het aanbrengen van nieuwe bedekking op de kap van de Jan van Cuijk. Hiervoor wordt een nieuw flexibeb materiaal gebruikt, dat minder gevoelig is voor temperatuurwisselingen en ultra violet licht. De lange schoren zijn loegenomen en worden door de vrijwilligemolenaars ontspint en van enkele lagen beits voorzien. Binnen niet al te lange tijd zal de Jan van Cuijk gelukkig weer kunnen draaien.

DE STER TE WANROY.

De vrijwillig molenaar is bezig de staartbalk en achterzomen met een asphaltlaag te bedekken. Verder is hij bezig met het opstellen van het steenkoppel van de voormolen. Als bijzonderheid kan vermeld worden, dat er met de Ster in augustus 24 uur achter elkaar gedraaid en gemalen is. Er was grote belangstelling en het gebeuren is zeker voor herhaling vatbaar.

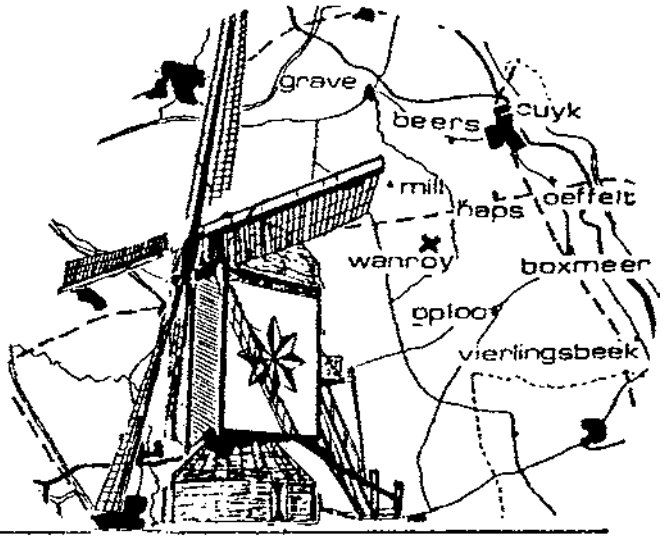

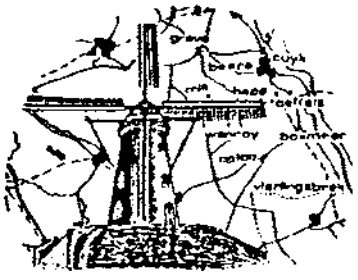

DE KORENBLOEM TE MILL.

De vrijwillig molenaars, die regelmatig met deze molen werken, hebben de versleten ketting aan de vangbalk vervangen door een staalkabel. Eigenaar v.Kempen is van plan de molen te schilderen en zeilen aan te schaffen.

DE KORENBLOEM TE OPLOO.

Deze molen heeft men jammergenoeg stil moeten zetten. De windpeluw is er dermate slecht aan toe, dat deze op korte termijn door molenmaker Beijk vervangen zal worden. Ook is er een nieuwe maalsteen nodig, maar plannen hierover zijn nog niet bekend. De vrijwillige molenaars zijn bezig nieuwe schoepen op het waterrad van de tegenover liggende waterradmolen aan te brengen. Het is wenselijk om de enige waterradmolen in onze streek weer geheel compleet te maken.

DEHEIMOLEN TE ST.HUBERT.

De gemeente Mill heeft de molen van de familie Vereijken overgenomen. De onderhandelingen met Provincie en Rijk hebben een gunstig resultaat gehad. De gemeente Mill hoeft bij de restauratie slechts ongeveer f5000 voor haar rekening te nemen. Wanneer met de restauratie begonnen wordt is nog onbekend.

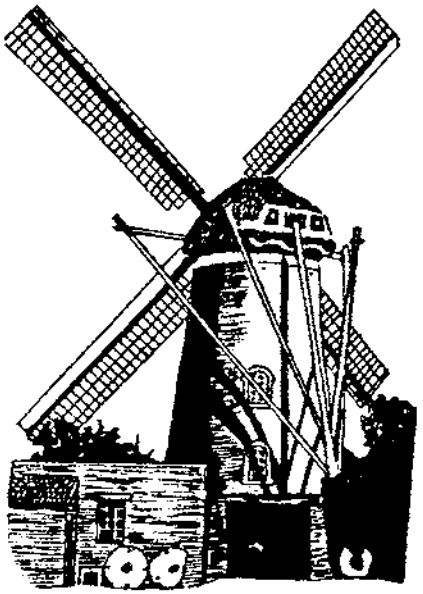

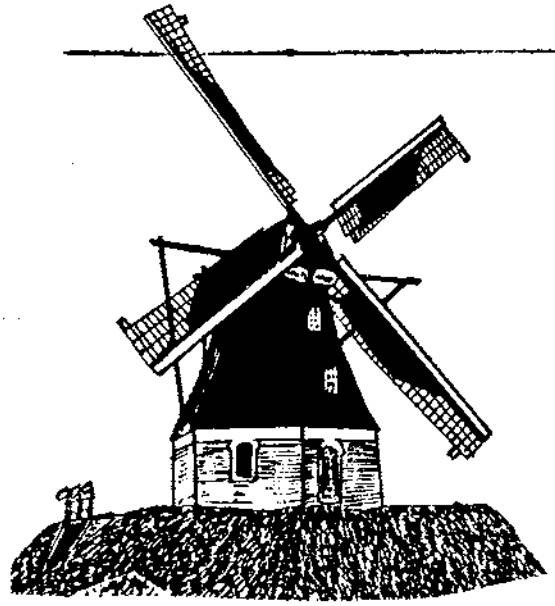

DE MARIAMOLEN TE HAPS.

Zoals beken maalt deze molen regelmatig voor de warme bakkers. Plannen om het probleem met de doorgezakte kruivloer op te lossen zijn nog niet van de grond gekomen. Het vervangen van het koppel maalstenen staat ook op de probleemlijst van de molenaars. Een gemeenteraadslid, dat de molen onlangs bezocht, deelde mee, dat hij de problemen bij de gemeenteraad ter tafel zou brengen.

DE MARTINUS TE BEUGEN.

Tengevolge van het te strak aandraaien van de trekstangen in de kruilier was deze dermate beschadigd, dat de hele kruibok vervangen moest worden. Dit is door mensen van de gemeente uitgevoerd. De molen is verder in goede conditie en draait of maalt om de twee weken. Tijdens regenbuien komt er veel water in de van Bussel voorzomen. Met het aanbrengen van enkele gaatjes voor ontwatering is dit probleem wellicht op te lossen.

Molens in de Regio

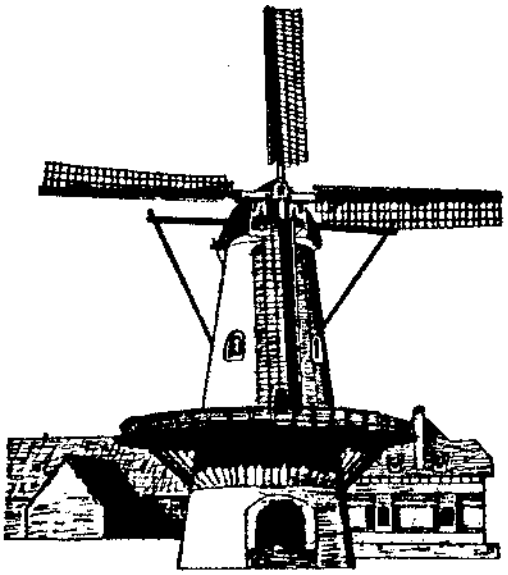

LUCTOR ET EMERGO TE RIJKEVOORT.

Deze molen draait veel te weinig en is eigenlijk onbemand. In een van de enden is een nieuw bord gezet, maar verschillende andere borden in de voorzoom zijn ook slecht. Verder zijn verschillende hekstokken aan vervanging toe. Bij regenweer bleken het voorschild en achterschil en de kap te lekken. Ook moet het nodige schilderwerk uitgevoerd worden. Momenteel is de molen te koop en wij hebben vernomen, dat de gemeente Wanroy geïnteresseerd is.

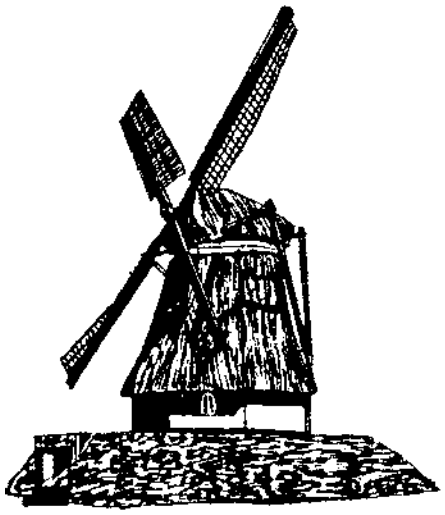

BERGZICHT TE GASSEL.

Deze molen maalt veel tarwe voor buitenlanders, die tarwemeel als basisprodukt voor hun voeding gebruiken. Eigenaar v.Haren is van plan in de toekomst een nieuwe staart aan te brengen. Om een betere windvang te krijgen bestaan er plannen om een halve hectare bos te kappen, zodat de molen ook in zuidelijke richting meer wind kan verwachten. De biotoopwachter van onze streek is bezig de omgeving van de Bergzicht in kaart te brengen.

MOLEN TE KATWIJK.

Molenmaker Beijk heeft voor deze molen reeds de schoren voor de staart geleverd. In verband met de beschikbare subsidie moet de tweede fase van de restauratie vóór 1987 uitgevoerd zijn. Dit houdt in, het aanbrengen van het complete gevlucht, de staart en de stelling. Verder moeten er verschillende zolders worden hersteld of compleet aangerbacht worden. Het is nog niet bekend wanneer de restauratie door Beijk ter hand genomen zal worden.

B.Verheijen.

't Molenvrienden
land van Cuijk.

Molenarcheologie in het Land van Cuyk

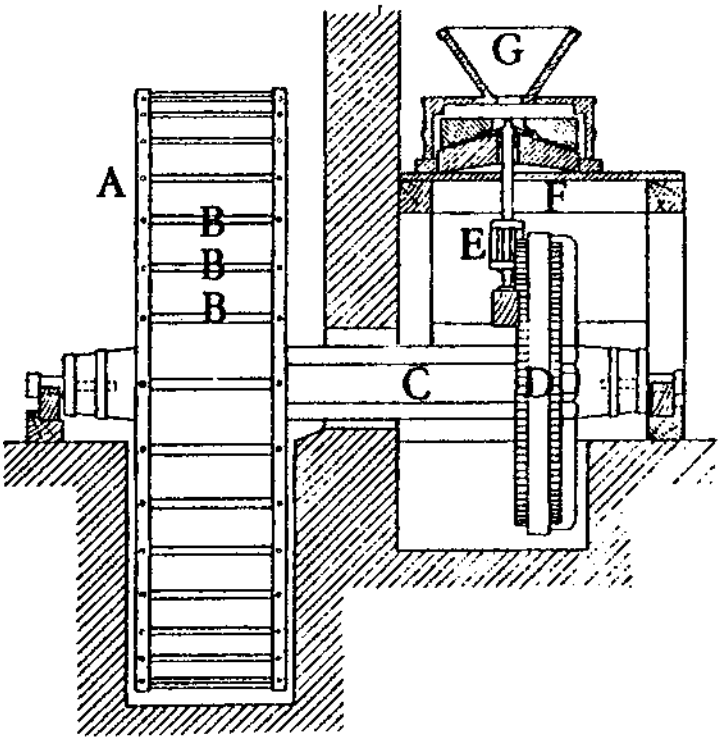

A waterwiel
B schoepen
C as
D aswiel
E ronsel
F grote spil
G kaar

Schema van een watermolen naar Vitruvius, gerekonstrueerd naar de vondsten bij castellum Zugmantel.

Middeleeuwse korenmolen, zoals de Tongerse moutmolen er waarschijnlijk ook heeft uitgezien.

Tijdens graafwerkzaamheden voor de aanleg van een schaatsvijver in het Raamdal te Escharen, nabij de Beersemaasweg/Karweg, ontdekte leden van de Archeologische werkgroep Grave restanten van een watermolen, welke zich daar omstreeks de 10e of 13e eeuw moet hebben bevonden.
De ouderdom van de gevonden resten werd bepaald aan de hand van scherven van potten en bekers, welke afkomstig moeten zijn uit Pingsdorf en Pafrath, dit zijn plaatsen in Duitsland gelegen aan de Rijn.
De resten van de watermolen werden donderdag 17 oktober gedaan tijdens genoemde werkzaamheden. Terwijl leden van de archeologische werkgroep aanwezig waren stootte één van de machinisten op een serie rechtopstaande palen.
Op verzoek van de archeologen werd het werk direkt stilgelegd. In het weekend dat volgde trof men verschillende molenonderdelen aan, waaronder een grote hoeveelheid stukken bewerkt basaltmolensteen, wiggen, een onderdeel van een wiel of rondsel.
De onderdelen zijn ter nadere bestudering afgevoerd en op dia en foto vastgelegd. Ook werd er een tekening gemaakt hoe de molen eruit gezien moet hebben. De oppervlakte van het molenhuis zal ongeveer 20 m² geweest zijn (4X5 meter).
Onze vereniging heeft aan de Heer v.d. Hoogen van de Archeologisch werkgroep zijn diensten aangeboden, voorzover het molentechnische zaken in deze belangwekkende opgraving betreft, ook hebben wij verzocht ons op de hoogte te houden van eventueel nadere informatie over de vondsten.
Wij zullen U in een volgend nummer van de Molenvriend nader informeren over deze vondst, waaruit blijkt, dat in onze streek toch ongeveer 10 eeuwen molens voorkomen.

Johan Reijnders.

Interview met een Vakmolenaar

Op een avond waren we te gast in Beugen bij Gerrit van de Berg en zijn vrouw Zus geboren van Bon. Zij wonen in hun gezellig huis schuin tegenover de prachtig gerestaureerde Martinusmolen. De molenaar en zijn vrouw zijn respectievelijk 69 en 66 jaar oud en hebben één kind, zoon Martien, die 29 jaar oud is en bedrijfseconomie heeft gestudeerd. De ouders van Gerrit woonden in het naburige Vortum en vader Martinus van den Berg was molenaar op de Sambeekse molen. In 1916 kocht hij van Bart Heys de molen te Beugen, welke toen nog Zeldenrust werd genoemd. Het is nu duidelijk, hoe de Beugense molen aan zijn huidige naam Martinus is gekomen. Molenaarsvrouw Zus komt uit Vierlingsbeek en haar vader was daar dorpssmid.

Vanaf zijn 13e jaar heeft Gerrit op molens gewerkt en niet alleen op windmolens, want in Beugen maalde men ook nog met een koppel stenen, wat aangedreven werd door een ééncylinder Thomassen dieselmotor van 33 PK. Later kwam er nog een hamermolen bij en kreeg de windmolen het minder druk, want met twee man personeel was het malen met alle inrichtingen niet bij te houden.
Voordat Gerrit in militaire dienst moest, werkte hij nog op de molens te Oploo. Hij maalde daar met de windmolen, maar ook met de watermolen welke in beginsel nu nog in takt is. Met de watermolen kon hij ongeveer 7 zakken graan malen per uur, terwijl met de windmolen wel het dubbele aantal zakken gehaald kan worden.
Na zijn diensttijd in 1939 werkte Gerrit bij zijn vader Martinus van den Berg en heeft hij ongeveer tot 1970 op de Beugense molen vertoefd. In zijn hart is Gerrit de windmolen altijd trouw gebleven en wanneer het even kan maalt hij nog wekelijks samen met een vrijwillig molenaar. Zijn vrouw bracht vroeger elke dag chocolademelk naar de molen, want in de nogal stoffige omgeving moesten de molenaars veel en goed drinken. Soms moest ze meehelpen met het aanzwengelen van de dieselmotor, wanneer de druk van de startcylinder te laag was gevonden.

Gerrit vertelde, dat in 1934 de houten roeden vervangen werden door zgn. Fransen roeden, welke door deze firma gemaakt in Vierlingsbeek vervaardigd werden. De houten roeden bestonden uit een middenstuk en twee oplangers. In de tijd dat de van Bussel voorzomen opkwamen heeft een broer van Gerrit - Arnold geheten- deze op de Martinus aangebracht.
In de herfst maakten de molenaars lange dagen, soms wel 80 uur per week. Dit kwam, omdat de boeren dan hun vee op stal zetten en er veel meel nodig was om de dieren te voederen. Na 500 tot 600 zakken malen moesten de stenen dan weer gescherpt worden. De molenaar zat dan zo'n 6 of 7 uur met zijn knieën op een kussentje midden op een steen, terwijl hij de scherphamer hanteerde. Gerrit heeft de staalsplinters van de scherphamer nog in zijn handen zitten, zichtbaar als zwarte puntjes. In vroegere tijden lette men op het voorkomen van deze splinters bij molenaars, die om werk kwamen vragen, want hoe meer splinters men had des te meer werd verondersteld, dat men goed kon scherpen.

Mulder Gerrit maalde het liefst tarwe en rogge, gerst is tamelijk hard en boekweit kun je maar enkele zakken per uur malen. Dit laatste levert dan niet veel op wanneer je 50 cent per kilo krijgr. Later werd het maalloon tot 2 gulden per 100 kilo opgetrokken. In vroeger tijden werd er geschept, d.w.z. de molenaar kreeg een gedeelte van het graan, dat hij moest malen. Er is heel wat te doen geweest over dat scheppen en zo komt Gerrit met het volgende spreekwoord aan:" Met tappen en malen is niets te halen, maar met scheppen enschrijven moet men molenaar en kastelein blijven."
Mevrouw van den Berg komt nog met het volgende:" Mulder, mulder malen, de duvel zal je halen, in een leren zekske, mulder ge bent een gekske."

Of hij wel eens wat meegemaakt heeft op de molens. Nou in Oploo sloeg de windmolen in de zomer eens door een windhoosje een zgn. houwmou op hol. Door de molen uit de wind te kruien kregen ze hem weer stil, maar de vang en het bovenwiel begonnen al vlam te vatten. Toen Gerrit 11 jaar was rukte een storm de Martinus los en begon hadr te draaien. Een buurman kwam waarschuwen en gelukkig kreeg men de zaak weer onder contrôle. Tijdens de oorlog was het ook wel eens spannend wanneer de controleurs kwamen om de hoeveelheid graan op de molen te inspekteren. De Duitse bezetters hadden namelijk bepaald, dat er alleen meel voor het bakken van brood geleverd mocht worden. De meeste molenaars smokkelden hiermee en de van den Bergs hoopten maar dat de controleurs de zakken graan -die onder de motorkap van de dieselmotor verstopt waren- niet zouden vinden. Of die ene keer in de oorlog, dat de politie Gerrit kwam ophalen met een motor met zijspan. Maar de molenaar was onschuldig, een boer had namelijk de muldersrekeningen vervalst en daar was men bij de Hoofdcontrôledienst in Tilburg achter gekomen.

Gerrit is vroeger ook nog penningmeester van de Molenaarsvereniging St. Victor geweest. Maandelijks kwamen de mulders uit de streek bij elkaar voor een etentje en een borreltje en volgens Zus was dat altijd heel gezellig. Ja een borreltje lustten de molenaars wel evenals de boeren, die bij de molenaar aan huis de rekening kwamen betalen. Ook dikke sigaren kwamen er dan vaak aan te pas.

Intussen bladeren we in het molen-album van wijlen broer Harry van den Berg. Hij was missionaris in Afrika en later pastoor in een parochie in Duitsland. Een man, die ook hart voor de molen had en die de historie van de Beugense en de andere molens in het Land van Cuijk in een mooi album verzameld heeft.

De molenaars trachtten hun werktuigen zo goed mogelijk te onderhouden. Kleine reperaties deden ze zelf. Voor het grotere werk kwamen de molenmakers eraan te pas zoals Beyk uit Afferden, Coppens uit Bergharen, van Aspert uit Heeswijk en Bekkers uit Bredevoort. Het is deze laatste firma geweest welke de Martinus in 1980 zo mooi gerestaureerd heeft.

Het was al later op de avond en na de koffie kregen ook wij ons borreltje door Gerrit ingeschonken. In het huishouden neemt hij veel voor zijn rekening, omdat het gezichtsvermogen van Zus nogal sterk verminderd is. Voor de rest zijn ze nog echt gezond en hopen nog lang dicht bij hun Martinusmolen te mogen vertoeven.

Ben Verheyen
Eddy Derks

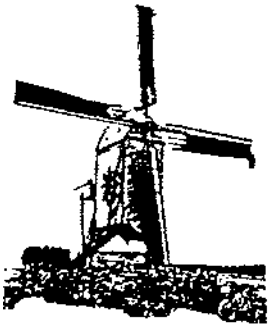

KINDERLIEDJE:

Er staat een molentje aan de brug
En als de wind gaat waaien
Beginnen de wieken alle vier
Een vrolijk rondje te draaien.

Wind waai, molentje draai
Maal het meel voor de bakker. 2X

Floortje

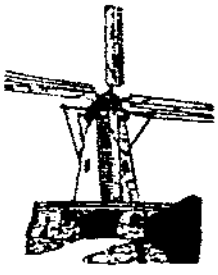

Molen Martinus te Beugen

In het Noord oosten van Brabant treffen we tamelijk veel molens aan. Enkele van deze molens vallen erg op, omdat ze prachtig gelegen zijn. Daar valt ook de ronde stenen bergkorenmolen Martinus uit Beugen onder, "de molen van Gerrit", zoals ze hem in Beugen noemen.
Het dorp Beugen bezat vroeger twee molens, t.w. de fraaie standaard-molen van Groothusen en de stenen bergmolen.
De standaardmolen verkeerde in 1955, in het jaar dat hij werd afgebroken, nog in zeer goede staat, doch er was geen werk meer voor deze molen. Zou deze beslissing voor afbraak een jaar later genomen zijn, dan was dit waarschijnlijk niet meer mogelijk geweest. Het was toen een periode, waarin veel wind- en watermolens het slachtoffer werden van de snel opkomende veevoedermaalderijen.
Boxmeer, tot wiens gemeente Beugen behoord, bezat eveneens twee molens, de stenen beltmolen van van de Berg, die in de dertiger jaren door brand verloren ging en de fraaie gesloten standerdmolen "de Warande", die in 1944 door het oorlogsgeweld werd vernield.

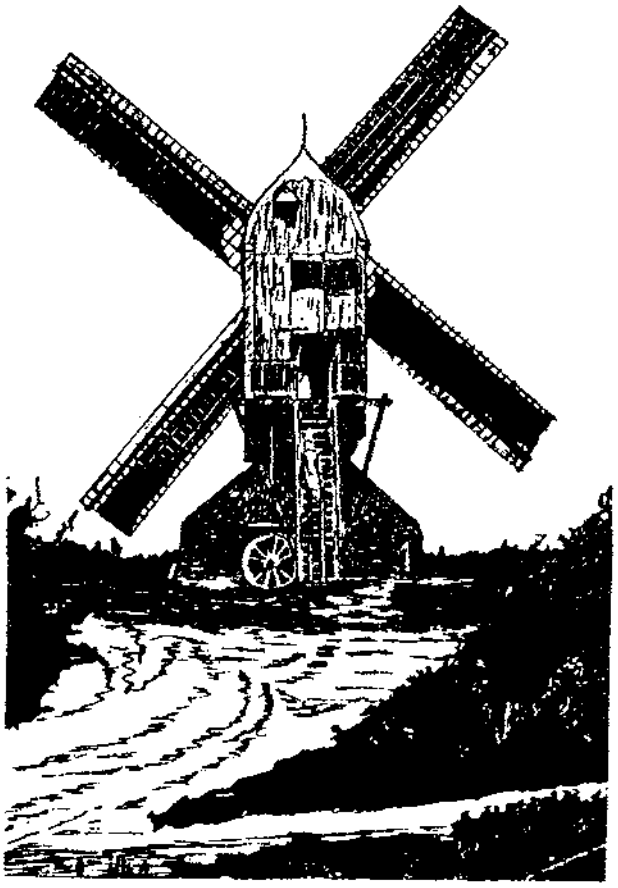

De in 1955 afgebroken molen te Beugen.

De Beugense stenen bergmolen werd in 1868 door Bartolomeus Heys in gebruik genomen. De aanvrager Heys kreeg in 1866 toestemming om z'n molen op te bouwen. Maar B en W van Beugen hadden toch wel zorg, dat er ooit ongelukken met al te nieuwsgierige voorbijgangers zouden gebeuren, zodat zij op 12 september 1866 toestemming gaven, op een voorwaarde, die in de bouwakte werd vastgelegd.
Deze luidde als volgt:

> *Voor een goede plaatselijke politie als anderzins ware het nochthans wenselijk aan de inwillige de voorwaarde te verbinden, dat de molen op zodanige afstand worde geplaatst, dat de roede minstens 20 ellen van den weg verwijderd moet blijven.*

En eind 1866 werd de plaats gekozen in het Viltsche Veld. De molen zou naar 12 maanden na dagtekening in werking moeten zijn en het bijzondere van alles is, dat het een bergmolen moest zijn.
De familie Heys, die tot 1917 eigenaresse was, verkocht de molen aan Martinus van den Berg, waar de molen thans naar genoemd is.
Hij bleef in deze familie tot de Gemeente hem in 1974 voor een bedrag van f27.500 overnam.
De molen leed weinig oorlogsschade en enige jaren na de oorlog werden er van Bussel stroomlijnwieken aangebracht. Hij bleef in bedrijf tot 1955, waarna op de dieselmotor werd overgeschakeld en in 1962 op een elektrische motor. Het bedrijf werd in 1970 opgeheven.

Een stilstand van 20 jaar was de molen wel aan te zien, de molen maakte een verwaarloosde indruk. Het herstel was dan ook omvangrijk en werd uitgevoerd door molenmaker Beckers uit Bredevoort.
Met uitzondering van de lange spruit, lange schoren werd de kap en staart geheel vernieuwd. Het Engels kruiwerk werd gericht, de as werd op een draaibank bijgewerkt en slechte houten dèlen werden vervangen.
Verder werden de nieuwe roeden vervaardigd, dit geschiede in de werkplaats van de Achterhoekse molenmaker. Kammen, ronsel en de gehelè maalinrichting werd vervangen, waarbij een nieuw koppel 16 ers stenen werd gelegd.
Bovendien werd de molen weer voorzien van van Bussel stroomlijnwieken met remklemmen.
De molen werd op 16 september 1978 feestelijk heropend door Gerrit van de Berg en de burgervader Hillenaar.
Regelmatig is oud molenaar Gerrit van de Berg, die de zaak van zijn vader overnam, op de molen te zien. Samen met vrijwillig molenaar Theo van Bergen uit Oeffelt laat hij de wieken draaien.
Op deze molen worden thans 2 leerlingen opgeleid tot het molenaarsvak.
Ook zal er regelmatig gemalen worden, al is dit op beperkte schaal.
Een bezoek aan deze molen is aan te raden.

Tot schrijfs,
Stefan

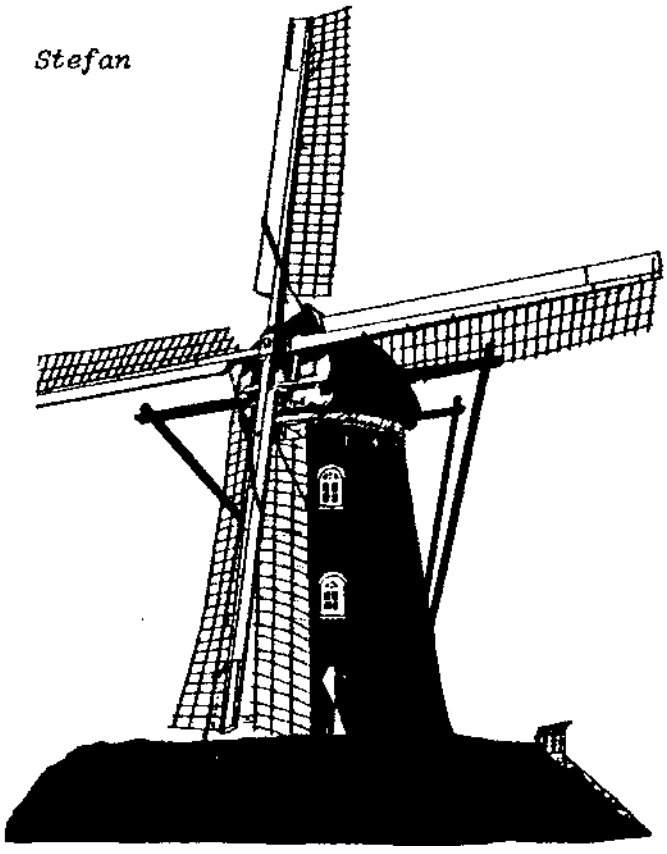

Molen Martinus te Beugen.

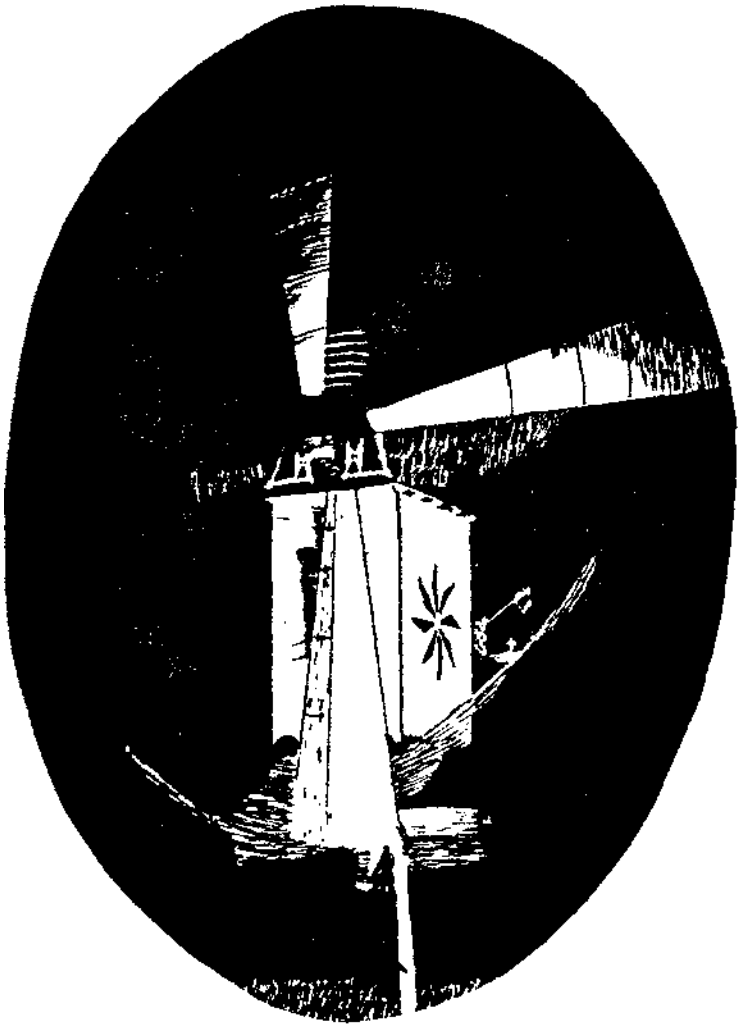

De Ster maalt de Nacht door

Jan Selten.

Ch. Stokman.

Johan Reijnders.

Sedert het jaar 1811 staat net buiten het dorp Wanroy de unieke drie verdiepingen tellende standerdmolen de Ster (.ook wel Hamse molen genoemd). Vele generaties van het muldersgeslacht Reijnen exploiteerde deze molen. Tijdens de laatste jaren van de 2e wereldoorlog was de molen van grate betekenis voor de bevolking in de omgeving.
Om controle te ontlopen werd er in die moeilijke tijden in de nacht gemalen. De geschiedenis van het nachtmalen zou zich in het week-end van 17/18 aug. 1985 op initiatief van vrijwillig molenaar Jan Selten m.m.v. vrijwillig molenaar Charles Stokman uit Den Bosch herhalen. In enkele streekbladen. werd deze gebeurtenis aangekondigd.
Door een plaatselijke elektrohandelaar werd verlichting voor de nachtelijke uren beschikbaar gesteld. Besloten werd om op zaterdag 17 augustus om 13.00 uur met het malen aan te vangen en 24 uur door te gaan.
Het weer was 's middags niet zo best, veel regen en een onregelmatige zuidwestelijke wind. Even hebben de molenaars uit voorzorg moeten stoppen voor een naderend onweer. De zeilvoering was door dit weertype erg wisselend, toch zag men kans nog wat tarwe te malen.
Nadat bij zonsondergang de wind enige tijd weggevallen was, werd de wind in de enigszins mistige nacht zeer regelmatig, ongeveer kracht 2-3 uit z.z.w. en liep de molen op 4 vollen zeilen 48 enden.
De hele nacht zorgde molenaarsvrouw Selten en enkele familieleden voor de inwendige mens. Vele bezoekers bezochten in de nacht en de daaropvolgende ochtend de molen om getuige te zijn van deze sfeervolle gebeurtenis.
Op zondag 18 augustus om 13.00 uur was het doel bereikt, de Ster had 24 uur zijn wieken laten gaan.
Gezien het grote succes is het de bedoeling volgend jaar weer een poging te ondernemen, voorlopig is dit door Jan Selten vastgesteld op 30 en 31 augustus 1986.

Informatie voor de Vrywillige Molenaars

Op de molen de "Jan van Cuijk" liggen vele jam-potjes. Deze kunnen gebruikt worden voor een graan-uitstalling zoals op de "Jan van Cuijk" al te zien is. Wie interesse heeft kan ze op de molen afhalen en vullen. Als iemand andere produkten van molens bijv. lijnzaad of koolzaad heeft kan dit ook in potjes uitgestald worden. Liefst geen produkten van poldermolens of houtzaagmolens.

Het bestuur wil akties gaan ontketenen om nieuwe leerlingmolenaars te krijgen. Hiervoor zijn dan ook opleidingsmolens nodig. Voor de opleiding is het namelijk wenselijk, dat er gerouleerd wordt langs enige molens. Vrijwilligers, die leerlingen willen ontvangen, kunnen dat dan ook aan het bestuur mededelen. Het bestuur houdt jullie dan op de hoogte van de akties tot het verwerven van molenaars in opleiding en van de eisen, die we aan deze mensen stellen.

Robbert Verkerk.

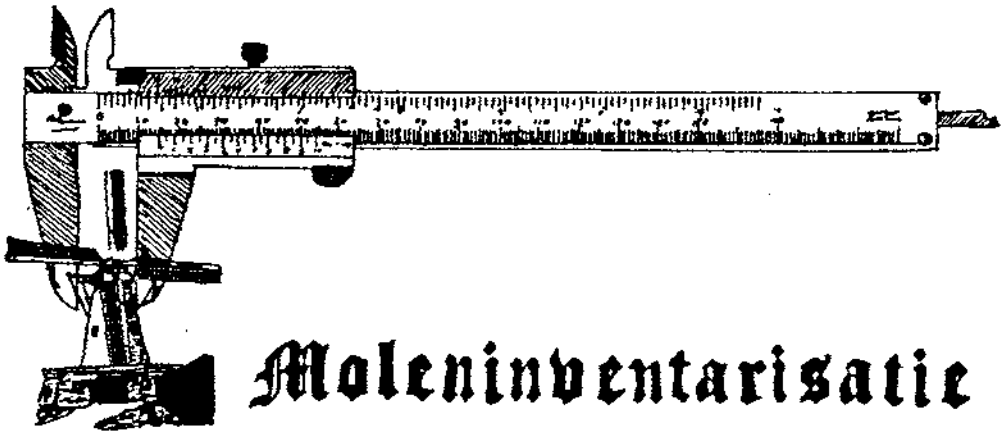

Moleninventarisatie

Toen de vrijwillig molenaars zo'n vier jaar geleden voor het eerst samenkwamen, werd er een inventarisatie formulier samengesteld. Hierop konden gegevens, zoals de hoofdmaten, de onderhoudstoestand en de kleurtoepassing op de molen worden ingevuld. Deze gegevens zijn voor het molenbehoud van groot belang. Niet alleen kan bij calamiteiten, zoals brand, de molen geheel worden herbouwd volgens de oude maten, maar door deze gegevens kan er ook een onderhoudsplan voor enige jaren worden opgesteld. Op deze manier kan een molen gemakkelijker in goede staat worden gehouden en wordt de onderhoudssubsidie beter gebruikt.
Gezien deze zaken is het van groot belang, dat deze lijsten worden ingevuld. Na 4 jaar zijn helaas alleen de Jan van Cuijk te Cuijk en de Petrusmolen te Venray geinventariseerd. Verder is de inventarisatie van de Ster te Wanroy bijna gereed. Hierbij roep ik de overige molenaars ook op om hun molen op te meten. Ik hoop dan ook binnenkort al enkele formulieren te ontvangen.

Robbert Verkerk.

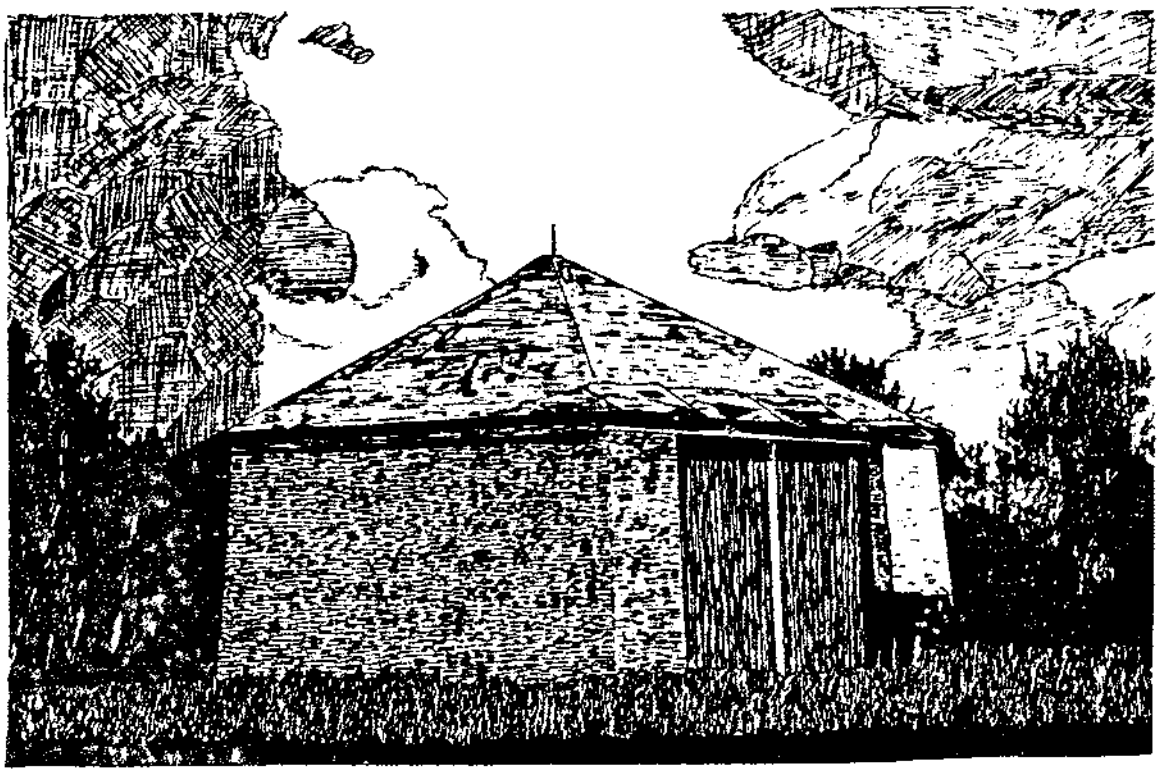

Bij het zoeken naar de enig overgebleven dieselmotor-maalderij in deze streek, werd er een nog onbekend molenrestant ontdekt. Dit restant ligt in de gemeente Grave, tussen Velp en Escharen. Deze molen kwam oorspronkelijk uit de Zaanstreek en heette daar de Waker. In een volgend nummer hopen we hier nog op terug te komen.

1e JAARGANG 1986 NR. 2

Bijdragen van: *Ben Verheij, Eddy Derks, Stefan v.d. Berg, Robbert Verkerk, Jan Selten, Johan Reijnders, Charles Stokman, Floortje Reijnders.*

Tekeningen: *Robbert Verkerk.*